

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Plzeň

Inspekční zpráva

Základní škola Třemošná okres Plzeň-sever

Americká 146, 330 11 Třemošná

Identifikátor školy: 600 071 502

Zřizovatel: Město Třemošná, 330 11 Třemošná 992

Školský úřad Plzeň-sever, U Svatého Rocha 1, 301 64 Plzeň

Termín konání komplexní inspekce: 25. 4. - 3. 5. 2000

Čj.	043/36-00-5071
Signatura	kd5ct102

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení kvality vzdělávání na I. stupni

Časová dotace ve sledovaných předmětech odpovídala schválenému učebnímu plánu. Tematické plány učiva zpracované podle učebních osnov byly projednány v rámci metodického sdružení I. stupně a schváleny ředitelkou školy. Nedostatky zjištěné v tematických plánech vlastivědy byly v průběhu konání komplexní inspekce odstraněny.

Stanovené výukové cíle byly v souladu s učebními osnovami. Sledované hodiny byly dobře připravené a promyšlené v návaznosti na předcházející učivo s pečlivou grafickou přípravou na tabuli. Všechny prostory i učebny I. stupně v obou budovách byly světlé, prostorné, vybavené novým nebo renovovaným nábytkem. Koncepční a podnětná výzdoba i prostorové uspořádání učeben vytvářely velmi dobré podmínky pro učení. Členění hodin i tempo výuky odpovídaly psychohygienickým zásadám výuky, méně bylo využito účinné relaxace.

Podmínky pedagogické a odborné způsobilosti stanovené vyhláškou č. 139/1997 Sb., o odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců splňovali všichni vyučující I. stupně.

V průběhu hospitační činnosti byly shlednuty převážně procvičovací a opakovací vyučovací hodiny, které se od sebe lišily volbou forem a metod práce. V dostatečné míře byla výuka doplněna názornými pomůckami. Didaktická technika byla využívána.

V jednotvárně vedené výuce bez patřičné gradace byl výběr učebních činností méně promyšlený a efektivní. Převažoval frontální způsob vyučování metodou řízeného rozhovoru. Hromadná organizace práce neposkytla prostor pro tvořivé aktivity žáků. Při procvičování a opakování učiva byla využita pouze analogická samostatná práce s přihlédnutím k osobnímu tempu žáků. Stereotypně zadávané úkoly nebyly sestaveny s ohledem na aktuální úroveň poznávacích schopností žáků a neposkytovaly žákům dostatečný prostor pro vlastní samostatnou myšlenkovou i praktickou činnost a aplikování poznatků. V malé míře byly do výuky zařazeny didaktické hry. Typy a formy samostatné práce, odpovídající činnostně pojatému vyučování, nebyly využity. Nahodile byla zařazena vstupní motivace a účinná relaxace žáků.

V činnostně vedené výuce měly zvolené učební aktivity silný motivační účinek, střídání různých forem a metod práce bylo efektivní a udržovalo pozornost a aktivitu všech žáků. K procvičení a zopakování učiva byly využity různorodé formy samostatné i skupinové práce s okamžitou zpětnou vazbou. Zadávané problémové úkoly byly diferencovány podle schopností, možností a osobního tempa žáků. Zvolené metodické přístupy poskytly prostor k sebevyjádření a sebeuplatnění včetně prožití pocitu úspěšnosti. Nenásilnou formou byla věnována individuální péče žákům s vývojovými poruchami učení a uplatněna i citová výchova.

Společným znakem sledované výuky na I. stupni bylo účelné osvojování základů gramatického systému českého jazyka, techniky psaní a čtení včetně čtení s porozuměním. Učitelé důsledně vedli žáky k vytváření návyků správného sezení při psaní a držení psacího náčiní, v průběhu řízených rozhovorů k správnému vyjadřování. Žáci byli velmi ukáznění a dobře reagovali na pokyny vyučujících. S porozuměním četli a interpretovali literární text. Při výuce předmětu psaní byli cíleně vedeni k praktickým činnostem (tvorba zápisů). Odpovídajícím způsobem se orientovali v číselných řádech a správně užívali algoritmus matematických operací.

K vytváření ucelené představy o historickém vývoji našeho státu v předmětu vlastivěda ve 4. ročníku bylo funkčně využito didaktických her i zdrojů informací (encyklopedie, vybrané ukázky z naučné literatury). Žáci předvedli i samostatně vyrobené modely husitských zbraní.

V 5. ročníku byly do výuky vlastivědy vhodně zařazeny regionální prvky.

V průběhu výuky byla žákům s poruchami učení věnována pozornost. Kontrolou školních sešitů a žákovských knížek bylo zjištěno, že způsob hodnocení vědomostí žáků s vývojovými poruchami učení není v souladu s Pokynem MŠMT ČR čj. 23 472/92-21 k zajištění péče o děti se specifickými vývojovými poruchami učení v základních školách.

Převažující verbalizace výuky ze strany většiny učitelů nedovolila rozvoj komunikativních schopností a dovedností žáků.

Vztahy mezi žáky a učiteli byly založeny na důvěře a respektu. Vystupování a chování učitelů k žákům a naopak i estetické a útulné prostředí I. stupně vytvářelo ve sledované výuce příjemnou pracovní atmosféru.

Kvalita vzdělávání na I. stupni vykazovala pozitiva a negativa v rovnováze a byla hodnocena jako dobrá.

Cizí jazyky (Anglický jazyk, Německý jazyk)

Časová dotace předmětů odpovídala schválenému učebnímu plánu. Učitelé měli učivo pro jednotlivé ročníky rozpracované v tematických plánech, které postihovaly těžiště základního učiva i jeho časové rozvržení. Kontrolou plánů bylo zjištěno, že plánování výuky anglického jazyka na I. stupni vyžaduje lepší vzájemnou spolupráci učitelů. Malá pozornost byla věnována důsledné analýze učiva z hlediska věcného obsahu, jazykového materiálu a jeho náročnosti.

Z pohledu osnovami požadovaného komunikativního cíle výuky ve škole není ucelená řada komunikativních učebnic. V 5. ročníku se při výuce anglického jazyka používají žáky nemotivující učebnice.

Výuka jazyků byla vedena hlavně učiteli s odbornou způsobilostí ve smyslu vyhlášky č. 139/1997 Sb.

Zajištění předmětů odbornou a informativní literaturou, didaktickou technikou a dalšími pomůckami bylo na běžné úrovni.

Výuka probíhala v kmenových učebnách, které byly prostorné a pro výuku účelně a podnětně vyzdobené. Výuka v budově II. stupně byla narušována soustavným hlukem kolem projíždějících aut (frekventovaná silnice pod okny učeben). Přetrvávající zvýšená hladina hluku negativně působí na koncentraci žáků a učitelů, eliminuje efektivitu některých učebních aktivit např. poslechu a rovněž přináší s sebou problémy s větráním učeben. Pozitivem výuky byly početně malé skupiny žáků (kolem 13 žáků).

Aktuální příprava učitelů na výuku byla pečlivá. Všechny učební činnosti žáků byly vedeny vhodně s ohledem na stanovené cíle. Pro navození cizojazyčné atmosféry většina učitelů zařazovala úvodní motivaci, obvykle motivační rozhovor, ve které byli žáci vedeni k jednoduché komunikaci v cizím jazyce. Výuka byla zaměřena zejména na osvojování receptivních řečových dovedností (čtení a poslech textů se známým jazykovým materiálem) a jazykových prostředků (mluvnice, slovní zásoba). Míru porozumění čteného nebo poslechového textu učitelé ověřovali hlavně překladem a kladením kontrolních otázek.

Mluvnické učivo bylo procvičováno na různých typech cvičení, které byly vhodně vybrány vzhledem k dosaženému stupni osvojení učiva.

Převládá klasický způsob výuky, který žáky dostatečně neaktivizoval. Nacvikou produktivních řečových dovedností byla věnována pozornost pouze v části výuky, ve které bylo ústní vyjadřování rozvíjeno na základě vytvořených řečových vzorců, zařazováním krátkých rozhovorů s nacvičenými jazykovými funkcemi.

Při hodnocení žáků učitelé celkově preferují písemný projev (vyplývá to ze zápisů v žákovských knížkách a z kontroly sešitů) tj. zaměřují se na ověřování míry osvojení znalostí (jazykových prostředků) nikoli dovedností.

Vyučující důsledně nezajišťovali průběžně zpětnou vazbu, nevyvozovali dílčí nebo souhrnná poučení, z nichž by se utvářely jazykové vědomosti.

Ve výuce byly v souladu se stanovenými cíli využity metodicky funkčně zpracované materiály a auditivní technika. Použití názorných pomůcek a auditivní techniky posilovalo zapamatování žáků.

Výuka cizích jazyků byla hodnocena jako dobrá.

Český jazyk

Výuka byla zajištěna odborně a pedagogicky způsobilými vyučujícími ve smyslu vyhlášky č. 139/1997 Sb., s výjimkou výuky literatury v 6. ročníku. Výuka českého jazyka byla rozdělena ve většině tříd (mimo VIII. a IX. A) mezi dva učitele, jeden vyučuje gramatiku, jiný literaturu a sloh. Toto rozdělení nerespektuje požadavek učebních osnov na propojenost jazyka, stylistiky a literatury. Výuce slohu byla věnována nízká hodinová dotace v rámci literatury (vedle hodin věnovaných přípravě, napsání a opravě kontrolní slohové práce se např. v IX. A dle zápisů v třídních knihách a tematického plánu vyučuje slohu pouze ve 4 vyučovacích hodinách). Využití učiva gramatiky a literatury pro stylistiku nebylo ve sledovaných hodinách ani v plánech učiva zaznamenáno. Časově tematické plány učiva byly v jazyce v souladu s osnovami, v literatuře byli zaznamenáni stejně jako v zápisech v třídních knihách autoři a díla dle čítanky, nebylo stanoveno, které téma osnov se probírá. Vyučující byli na hodiny připraveni.

Výuka byla vedena v odborné učebně s názornými tabulemi a příruční knihovnou s odbornou a slovníkovou literaturou. Psychohygienické zásady výuky byly porušovány nevhodným postavením hodin českého jazyka v rozvrhu (výuka v dvouhodinových blocích 1x týdně ve třídách VII. B, VIII. A, IX. A a B, dvě hodiny českého jazyka 2x týdně v VIII. B a výuka českého jazyka mluvnice v VI. A 5. vyučovací hodinu po tělesné výchově), jednotvárnou výukou bez aktivizace žáků a v některých případech prodlužováním výuky na úkor přestávek.

Výuka byla vedena frontálním způsobem, v gramatice jednotvárným systémem výklad nebo opakování určitého jevu a následně procvičení. Aplikace učiva pro vytváření komunikativních dovedností nebyla prováděna. Při všestranném jazykovém rozboru byla věnována pozornost pouze tvarosloví, slohotvorný a lexikální rozbor nebyl prováděn. V literární výchově byly upřednostňovány literárně-historické a literárně-teoretické poznatky. Žáci nebyli vedeni k prožitku ze čtených textů a nebyli tak mimo jiné obohaceni v oblasti citového vnímání krásné literatury. Bohaté a výstižné vyjadřování autora ukázky nebylo využito k rozvoji komunikativních dovedností žáků, chybělo i výchovné využití učiva.

Kontrolní písemné práce jsou pravidelně zadávány, opraveny učiteli a žáky. Při sledované opravě slohové práce bylo dobře pracováno s chybou. Rozvoji vyjadřovacích schopností nebyla věnována systematická ani příležitostná pozornost. Žáci pouze odpovídali na otázky učitele, projevovali vcelku dobré znalosti. Metody aktivizující žáky byly použity spíše výjimečně.

Výuka českého jazyka byla ještě vyhovující, měla citelně slabá místa.

Dějepis

Předmět byl nevhodně a nerovnoměrně rozdělen v učebním plánu dotací hodin pro jednotlivé

ročníky bez přesunu učiva (6. ročník 2 hodiny týdně, 7. ročník 3 hodiny týdně, 8. a 9. ročník po 1 hodině týdně). Učitelé mají zpracované tematické plány, ve kterých počítají se zvýšenou nebo sníženou dotací hodin. Z hlediska psychohygieny bylo nevhodné zařazení výuky dějepisu do dvou po sobě jdoucích hodin v rozvrhu (7. ročník).

Výuka byla zajištěna odborně a pedagogicky způsobilými vyučujícími ve smyslu vyhlášky č. 139/1997 Sb., pouze v 6. ročníku bylo vyučováno bez odborné způsobilosti. Hospitací bylo zjištěno, že výuka v 6. ročníku je kvalitní z hlediska metodiky i odbornosti.

Většina sledovaných hodin byla vyučována v odborné učebně dějepisu. Prostředí učebny bylo svojí výzdobou a vybavením podnětné a estetické. V příruční knihovně byly žákům volně přístupné atlasy a bohatě zastoupená odborná literatura. Při samostatné práci mohli vyhledávat informace v příslušných materiálech, byli zvyklí s nimi pracovat.

Výuka byla vedena jednak jako zajímavý výklad bez jakékoli spolupráce s žáky, kteří pouze pasivně poslouchali. V jiných sledovaných hodinách byli žáci aktivizováni, vedeni k samostatné práci, k vyvozování poznatků z příslušných materiálů. Ne vždy se dařilo využít samostatné práce k formulování závěrů, chyběla argumentace, příčinné souvislosti i shrnutí. V 6. ročníku byla naopak samostatná práce vhodně zadávána a využívána, žáci měli mnoho příležitostí uplatnit své znalosti a dovednosti, výuka je evidentně bavila a pracovali se zaujetím. V další sledované výuce byli žáci motivováni především zajímavostí probíraného učiva, bylo dobře pracováno s pojmy, ale žáci měli většinou malý prostor pro vyjadřování vlastních názorů. Pokud byla vedena diskuse nebo rozhovor, postrádaly (mimo 6. ročník) pravidla a cíl. Žáci neuměli spolupracovat mezi sebou, uměli zpracovávat informace z mapy, časové přímky, učebnice. Pozitivem bylo výborné vybavení předmětu různými názornými pomůckami a didaktickou technikou, bohatá byla i videotéka pro dějepis.

Výuka dějepisu byla dobrá.

Fyzika

Obsah výuky předmětu a zařazení tematických celků v jednotlivých ročnících byly v souladu se schváleným vzdělávacím programem pro základní školy. Vyučující používá časově tematické plány, které vypracoval okresní garant předmětu. Tyto plány si upravuje dle podmínek a potřeb školy.

Sledovaná výuka probíhala v odborné učebně fyziky velmi dobře vybavené učebními pomůckami i didaktickou technikou. Příjemné prostředí odborné učebny umocňovala vkusná výzdoba nástěnkami a obrazy, vztahující se k výuce předmětu. Vyučovací proces odpovídal psychohygienickým zásadám. Výuka předmětu fyzika byla zajištěna zkušeným vyučujícím s plnou odbornou a pedagogickou způsobilostí ve smyslu vyhlášky č. 139/1997 Sb.

Bezprostřední příprava učitele na výuku byla promyšlená a pečlivá, navazovala na dříve probrané učivo. Ve všech sledovaných hodinách byli žáci seznámeni s vyučovacími cíli a byla zdůrazněna návaznost učiva na již známé teoretické poznatky a praktické situace z denního života. Ve většině hodin měli žáci vytvořen dostatečný prostor pro vyjadřování vlastního názoru. Metody a formy výuky byly vhodně voleny vzhledem k věku i schopnostem žáků. Při výkladu nového učiva vyučující v maximální míře využíval názorných pomůcek i didaktické techniky (zpětný projektor, epidiaskop, video). V zajímavé výuce byla obsažena nápaditá motivace i promyšlená stavba hodin se zohledněním mezipředmětových vztahů. Problémem z hlediska psychohygieny se jeví značný hluk projíždějících aut z blízké komunikace, který silně znepříjemňuje pracovní podmínky žákům i učitelům.

Vztah mezi vyučujícím a žáky byl založen na vzájemném respektování, žáci byli pozorní a pracovali se zájmem.

Výuka v předmětu fyzika byla velmi dobrá.

Hudební výchova

Předmět je vyučován v hodinové dotaci, což odpovídá schválenému učebnímu plánu. Členění učiva do jednotlivých ročníků odpovídalo učebním osnovám. Bezprostřední příprava vyučujících byla promyšlená a pečlivá.

Výuka byla zajištěna učitelem bez odborné a pedagogické způsobilosti (student PF Plzeň) a učitelkami s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro I. stupeň.

Hudební výchova byla vyučována v odborné učebně nebo v kmenových třídách. Ve výuce byly vhodně využívány pomůcky (kytara, radiomagnetofon, zpěvníky). Výuka byla dobře členěna a byly v ní zastoupeny činnosti hlavně pěvecké a poslechové. Vhodnou volbou metod a forem práce byla zajištěna motivovanost a soustředěnost všech žáků, kteří ve výuce prokazovali dobré znalosti a dovednosti, zpívali s chutí i radostí a jejich pěvecké výkony byly na dobré úrovni. Zpěv byl v části výuky doprovázen hrou na kytaru.

V průběhu výuky převládalo pozitivní hodnocení. V jedné hodině proběhlo i klasifikační zkoušení. Hodnocení výkonů bylo objektivní a spravedlivé.

Ve výuce byla komunikace i vztahy mezi učiteli a žáky i mezi žáky navzájem velmi dobré.

Úroveň výuky hudební výchovy byla hodnocena jako velmi dobrá.

Chemie

Tematické plány vyučujícího předmětu chemie byly schváleny ředitelkou školy a svojí obsahovou i časovou strukturou odpovídaly požadavkům učebních osnov. Vyučující splňuje požadavky odborné a pedagogické způsobilosti k výuce chemie podle vyhlášky č. 139/1997 Sb. Výuka byla pečlivě připravena, probíhala v odborné učebně pro výuku chemie a fyziky. Učebna svým prostorem a vybaveností učebními pomůckami a audiovizuální technikou splňuje didaktické i psychohygienické zásady výuky přírodovědných předmětů.

Sledovaná výuka byla promyšlená, navazovala na dříve probrané učivo. Výklad byl veden formou řízeného rozhovoru. Pro snazší pochopení učiva byly prováděny jednoduché chemické pokusy. Žáci byli přiměřeně aktivní a dobře s vyučujícím spolupracovali. Výuka probíhala v podnětné pracovní atmosféře. V jedné ze sledovaných hodin nebyli žáci dostatečně motivováni, svojí nesoustředěností a neukázněným chováním značně narušili průběh výuky. Cíl hodiny nebyl splněn a hodina byla neefektivní.

Výuka předmětu chemie měla průměrnou úroveň.

Matematika

Časová dotace odpovídala schválenému učebnímu plánu. Vyučující měli učivo dobře rozpracované do tematicko časových plánů. Plány tak tvořily kompaktní celek, jehož učivo navazuje ve všech ročnících a je v souladu s učebními osnovami.

Matematika je na II. stupni vyučována učiteli s plnou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Výuka probíhala v kmenových učebnách, které byly vzhledem k počtu žáků dostatečně prostorné a vybavené většinou již starším, ale pečlivě udržovaným nábytkem. Prostředí tříd byla po stránce estetické věnována dostatečná pozornost. Třídy byly čisté, světlé, vhodně vyzdobené obrazy a nástěnkami s matematickou tematikou. Materiální vybavení předmětu pomůckami a didaktickou technikou a jejich využití ve výuce bylo příkladné. Vyučující dbali na dodržování psychohygienických zásad.

Ve výuce byly požadované výukové cíle plněny. Učivo bylo vyvozováno logickým způsobem

na základě již osvojených znalostí žáků a v potřebném rozsahu. Struktura hodin odpovídala věku žáků i výukovým cílům. Organizační pokyny všech vyučujících byly jasné, stručné, dobře srozumitelné. Práce všech vyučujících byla svědomitá, založená na pečlivé a promyšlené přípravě. Vyučování bylo efektivní s vyšší náročností na žáky. Ti prokazovali velmi dobré znalosti. Učivo bylo systematicky upevňováno se zajištěním návaznosti i zpětné vazby. Cíleně byly rozšiřovány i všeobecné znalosti žáků. Průběžná motivace, motivační výzvy a podněty byly ve sledovaných hodinách patrné. Individuální přístup k žákům s vývojovými poruchami učení nebyl ve sledované výuce zaznamenán.

Metody a formy výuky uplatňované ve vyučovacích hodinách vytvářely dostatečný prostor pro rozvoj smyslu žáků pro kooperaci a rozvoj komunikativních schopností. Interakce a komunikace mezi učiteli a žáky byla většinou korektní. Žáci plnili požadavky učitelů. Pro žáky osmých a devátého ročníku je ve škole zaveden volitelný předmět technické kreslení a nepovinný předmět odborný kurz z matematiky. Volitelný předmět technické kreslení umožňuje žákům zvládnout základy technického kreslení potřebné nejen pro další studium, ale především pro praktický život. Vyučující vedou žáky k přesnosti a pečlivosti, výrazně přispívají k rozvoji prostorové představivosti žáků. Při řešení zadávaných úloh v tomto předmětu využívali především samostatné aktivní práce žáků. Učitelé byli ve vztahu k žákům vstřícní. Ti se chovali slušně a ukázněně. Namátkovou kontrolou školních sešitů i čtvrtletních písemných prací bylo zjištěno, že mají dobrou obsahovou a grafickou úroveň.

Sledovaná výuka matematiky byla velmi dobrá.

Občanská a rodinná výchova

V obou předmětech nejsou plněny učební osnovy. Hodinová dotace neodpovídala učebnímu plánu zvoleného vzdělávacího programu. Rodinná výchova je vyučována pouze v 6. a 7. ročníku, občanská výchova v 8. a 9. ročníku, což je porušení § 39 odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Pro rodinnou výchovu nemají žáci učebnice, tím je porušen čl. 1 § 1 odst. 2 nařízení vlády č. 15/1994 Sb., o bezplatném užívání učebnic, učebních textů a základních školních potřeb, ve znění nařízení vlády č. 195/1996 Sb.

Vyučující obou předmětů nejsou odborně způsobilí ve smyslu vyhlášky č. 139/1997 Sb. Učitelka občanské výchovy nastoupila do zdejší školy 6. března 2000 a předmět vyučuje necelé dva měsíce, kvalita výuky tím byla ovlivněna

Výuka občanské výchovy byla vedena podle učebnice, text ke čtení byl poměrně rozsáhlý a výuka se omezila na jeho komentování bez diskuse k problémům. Vyučující vhodně rozšiřovali všeobecné znalosti žáků. Ti však nebyli cíleně vedeni k vyjadřování vlastních názorů, k argumentaci. Rodinná výchova stejně jako občanská výchova byly pojaty jako nauka, nevycházelo se z prožitku žáků, učivo nebylo výchovně využito. Dobře bylo pracováno s pojmy. Chyběla však výraznější motivace a zejména aplikace učiva. Žáci s učiteli spolupracovali, ale dostávali málo prostoru k vyjadřování vlastních názorů a postojů.

Výuka občanské a rodinné výchovy byla dobrá.

Praktické činnosti

Předmět je vyučován v 8. a 9. ročníku jednu hodinu týdně (v 6. a 7. ročníku předmět není vyučován). Hodinová dotace předmětu praktické činnosti neodpovídá učebnímu plánu zvoleného vzdělávacího programu, což je porušení § 39 odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb.

Vyučující byl odborně i pedagogicky způsobilý k výuce předmětu ve smyslu vyhlášky č. 139/1997 Sb.

Výuka byla kvalitně připravena, prováděná činnost byla v souladu s učebními osnovami a tematickým plánem. Žáci pracovali ve třídě při přípravě a zdobení květináčů pro výsadbu květin. Pracovali samostatně, s chutí a nadšením. Byli vhodně motivováni ukázkami a návrhy dekorací květináčů. Vyučující poskytoval žákům dostatečný prostor k vyjádření vlastních názorů a představ. Často žáky povzbuzoval pochvalou. V průběhu práce bylo dbáno na dodržování pořádku na pracovišti. Žáci nepracovali v pracovním oblečení. V závěru bylo provedeno vyhodnocení žákovských prací. Výchovně-vzdělávací cíle hodin byly splněny.

Výuka pracovních činností byla velmi dobrá.

Přírodopis

Sledovaná výuka předmětu probíhala v souladu s učebními osnovami pro základní školy a tematickými plány schválenými ředitelkou školy. Přírodopis je vyučován učiteli s odbornou i pedagogickou způsobilostí podle vyhlášky č. 139/1997 Sb. Pro výuku je určena odborná učebna přírodopisu, která byla odpovídajícím způsobem vybavena názornými a didaktickými pomůckami.

Výuka předmětu byla nápaditá s častým střídáním žákovských činností. Pro názornost výuky bylo velmi účelně využíváno didaktických pomůcek - obrazy, modely, přírodniny. Žáci projevovali o učivo zájem, byli aktivní a dobře s vyučující spolupracovali. Měli dostatečný prostor pro vyjadřování vlastního názoru a uplatnění svých poznatků a vědomostí. Formou problémových otázek byli nenásilně vedeni k samostatnému vyvozování závěrů. Ověřování získaných vědomostí bylo prováděno frontálním opakováním a individuálním zkoušením. Při opakování měli žáci možnost využívat názorné pomůcky. Hodnocení výkonu žáků bylo objektivní a vyučujícím zdůvodněné. Jasně stanovené cíle, motivace učiva a organizace výuky umožňovaly efektivní využití vyučovacího času.

V hodinách byl patrný velmi pěkný vztah mezi vyučujícím a žáky, založený na vzájemné důvěře a toleranci.

Sledovaná výuka přírodopisu byla vynikající.

Tělesná výchova

Plánování a příprava výuky jednotlivých vyučovacích hodin odpovídaly časovému rozvržení učiva v tematických plánech. Cíle výuky byly v souladu s učebními osnovami. Hodinová dotace předmětu se shodovala s požadavky schváleného učebního plánu vzdělávacího programu.

Pro výuku má škola vytvořeny průměrné podmínky. Má pěknou, čistou, světlou a prostornou tělocvičnu vybavenou potřebným nářadím. Kabinet byl vybaven v dostatečném množství náčiním a učebními pomůckami. Pro výuku disciplin lehké atletiky je školou využíváno sportoviště patřící zřizovateli. Sportoviště je naprosto neudržované s neupraveným povrchem, s doskočištěm pro skok daleký bez dostatečného množství písku. Neupravený povrch může být příčinou úrazu. Hygienické podmínky na tomto sportovišti byly, vzhledem k výše uvedeným skutečnostem, pro výuku nevyhovující.

Výuka předmětu byla zajištěna učitelem bez odborné a pedagogické způsobilosti (student PF).

Neodborná způsobilost vyučujícího se projevovala v organizaci vyučovacího procesu, nevhodně řazených metodických postupech jednotlivých činností, pořadové přípravě a v nízkých nárocích na žáky. Hodiny nebyly dostatečně promyšlené. V práci vyučujícího chyběl systém i návaznost v pohybových dovednostech žáků, které neměly požadovanou úroveň. Nebylo dostatečně a důsledně dbáno na hygienické návyky. Někteří žáci neměli cvičební úbor nebo byli nevhodně obuti. Motivační prvky ve výuce byly vyučujícím opomíjeny. Při měření

výkonů žáků ve skoku dalekém nebyla u většiny z nich patrná snaha po zlepšování výkonů. Respektovány byly zásady názornosti. Efektivita vyučovacího procesu byla nízká. Vztah mezi učitelem a žáky byl korektní. Vyučující byl žáky respektován.

Sledovaná výuka byla hodnocena jako ještě vyhovující.

Výtvarná výchova

Předmět je vyučován v 6. a 7. ročníku ve dvouhodinové dotaci, v 8. a 9. ročníku v hodinové dotaci, což odpovídá požadavku učebního plánu zvoleného vzdělávacího programu. Příprava na jednotlivé hodiny byla pečlivá, organizační struktura všech vyučovacích jednotek byla klasická - vstupní motivace, vysvětlení úkolu, samostatná práce a hodnocení.

Výuka, kromě jedné vyučovací hodiny, probíhala v nově zbudované odborné učebně. Místnost, ve které se odborná učebna nachází, je v suterénu, má malá okna (musí se zde neustále svítit), je nedostatečně větratelná a navíc je zde značný hluk ze silnice. Pomůcky (žáků i učitelky) jsou uloženy v přilehlých sklepních prostorách.

Kvalita výuky byla rozdílná. Ve výuce hodnocené jako vynikající byly zvolené náměty pro žáky přitažlivé a byla využita pro žáky zajímavá technika. Vhodně volena byla i vstupní a průběžná motivace. Žáci v této výuce byli plně soustředěni a výsledné práce měly velmi dobrou úroveň. Hodnocení bylo prováděno žáky i učitelkou, bylo objektivní a spravedlivé. Ve výuce hodnocené jako dobrá a ještě vyhovující nezajistila volba výtvarné techniky a námětu dostatečný zájem žáků. Žáci nebyli při práci soustředěni a ve výuce byl nepřiměřený pracovní ruch.

Výtvarná výchova byla hodnocena jako dobrá.

Zeměpis

Stavba hodin byla dobře promyšlená, probírané učivo bylo v souladu s učebními osnovami a tematickým plánem učitele. Pro výuku zeměpisu slouží kmenová učebna, která svým vybavením didaktickými pomůckami (video, zpětný projektor, soupravy nástěnných map, atlasy) odpovídá požadavkům odborné učebny. Vyučující je odborně i pedagogicky způsobilý k výuce zeměpisu.

Ve výuce převažoval výklad formou řízeného rozhovoru v kombinaci se samostatnou prací žáků při vyhledávání pojmů na nástěnných mapách a v atlasech. Nové učivo bylo vyvozováno na základě již žáky získaných vědomostí a poznatků. Výklad byl doplněn zápisem základního učiva pomocí zpětného projektoru a promítnutím aktuálních zeměpisných snímků na videu. Názornost a pestrost výuky žáky dostatečně motivovala, žáci byli aktivní a pracovali se zaujetím. Ne vždy byl dán žákům dostatečný prostor pro vyjádření vlastních myšlenek a tím i pro rozvoj komunikativních dovedností. Pro opakování učiva bylo využíváno písemných testů a školních atlasů. Žákům jsou zadávány přiměřeně náročné domácí úkoly. Úroveň zápisů poznámek ve školních sešitech byla velmi dobrá.

Úroveň výuky zeměpisu byla velmi dobrá s drobnými formálními nedostatky.

Hodnocení kvality vzdělávání

Kvalita vzdělávání byla celkově hodnocena jako dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Škola má písemně zpracovaný plán rozvoje pod názvem „Koncepce školy 1999/2000“.

Koncepční záměry vycházejí z analýzy vnitřních a vnějších podmínek, ve kterých škola působí. V koncepčních záměrech jsou stěžejní personální otázky (v průběhu několika příštích let bude docházet ke generační obměně učitelského sboru) a otázky materiálně-technického zabezpečení školy. Z oblasti výchovně vzdělávací činnosti je v koncepci uvedena řada cílů (např. uplatňování nových přístupů k zefektivnění pedagogického procesu, budování sociálních kompetencí žáků, hledání nových forem spolupráce s rodinou), bez uvedení způsobu a prostředků jejich realizace.

Plán práce na školní rok 1999/2000 vychází z koncepce a zahrnuje všechny oblasti života školy. Je zpracovaný spíše v obecné rovině, termíny plnění a osobní odpovědnosti nejsou stanoveny.

Výuka ve škole probíhá v 1. - 9. ročníku podle učebního plánu a učebních osnov vzdělávacího programu Základní škola čj. 16847/96-2. Kontrolou učebního plánu pro školní rok 1999/2000 bylo zjištěno, že se ve škole nevyučuje všem předmětům učebního plánu stanoveným pro příslušný ročník. V 6. a 7. ročníku nejsou vyučovány povinné předměty pracovní činnosti a občanská výchova, v 8. a 9. ročníku není vyučován povinný předmět rodinná výchova. Uvedené nedostatky učebního plánu v nedodržení stanoveného souboru povinných vyučovacích předmětů jsou porušením § 39 odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Z hlediska obsahové náplně výuky je předmět dějepis nevhodně a nerovnoměrně rozdělen v učebním plánu dotací hodin pro jednotlivé ročníky bez přesunu učiva (viz kapitola hodnocení vzdělávání).

V letošním školním roce si žáci mohli vybírat z této nabídky volitelných předmětů: ekologie, informatika, seminář a praktika z chemie a technické kreslení. Zájmové kroužky ve škole nejsou vedeny, vzhledem k tomu, že město nabízí velký výběr volnočasových aktivit prostřednictvím domu dětí a mládeže, domu Exodus, jazykové školy a základní umělecké školy.

Spolupráce školy se zřizovatelem a dalšími sociálními partnery je velmi dobrá. Zřizovatel v rámci svých možností a kompetencí vychází škole maximálně vstříc.

Oblast plánování měla citelně slabá místa, byla hodnocena jako ještě vyhovující.

Organizování

Základní škola je zálohovou organizací. V letošním školním roce je ve škole celkem 20 tříd (12 na I. stupni a 8 na II. stupni). I. a II. stupeň školy nesídlí ve stejné budově. Z prostorových důvodů byly páté třídy umístěny přechodně v budově druhého stupně.

Vedení školy tvoří ředitelka Mgr. Marcela Kourová, která tuto funkci zastává od 1. února 1999 a zástupce ředitelky školy.

Na základě podrobné analýzy vnitřního prostředí školy ředitelka postupně uskutečňuje změny ve vnitřní organizaci školy, ve způsobu plánování, kontroly a komunikace. Jejím cílem je dosažení větší spoluúčasti učitelů na řízení.

Nově pojatý organizační systém školy je stanoven písemně zpracovaným organizačním řádem, který stanovuje jasná pravidla provozu školy, organizace výchovně-vzdělávacího procesu a rovněž uvádí způsob, jakým škola rozděluje úkoly vyplývající z plnění jejího poslání mezi pracovníky, způsob koordinace jejich činnosti. Organizační řád byl projednán a schválen pedagogickou radou dne 24. ledna 2000.

Jako poradní a metodické orgány využívá ředitelka školy pedagogickou radu, metodické sdružení I. stupně a předmětové komise II. stupně. Z hlediska účinného působení vedoucího metodického sdružení prvního stupně (okresní garant pro 1. - 5. ročník) se jeví neefektivní, že kmenově nepůsobí v budově prvního stupně. Zástupce ředitele rovněž sídlí v budově druhého stupně, organizační záležitosti zvládá soustavným přejížděním z jednoho pracoviště na druhé.

Organizace vyučování žáků odpovídá obecně závazným předpisům a je zakotvena v řádu školy, který byl schválen pedagogickou radou. Nedostatky se projeví v sestavení rozvrhu hodin z hlediska psychohygieny výuky nevhodným zařazením hodin českého jazyka a dějepisu (viz kapitola hodnocení vzdělávání).

Pro rodinnou výchovu nemají žáci učebnice, tím je porušen čl. 1 § 1 odst. 2 nařízení vlády č. 15/1994 Sb., o bezplatném užívání učebnic, učebních textů a základních školních potřeb, ve znění nařízení vlády č. 195/1996 Sb.

Dokumentace školy upravující organizaci výchovně-vzdělávací činnosti je řádně vedena podle § 38 školského zákona a tvoří základní systém vnitřních informací. Další informace, které zaměstnanci potřebují k optimálnímu výkonu své práce dostávají prostřednictvím pedagogických rad, provozních porad a nástěnných informací. Přenos informací na žáky zabezpečují zejména třídní učitelé.

Pro práci učitelů je přínosem dostupnost aktuálních informací o školské problematice, které přináší informační periodika školského úřadu, Věstníky MŠMT, odborná literatura, tisk a rovněž účast na akcích dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Zdrojem komplexních informací o škole je Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998/1999. Byla zpracována v souladu s § 17 e, odst. 2, 3 zákona č. 139/1995 Sb. a její obsah není v rozporu se zjištěnými skutečnostmi. Obsahuje také stručné hodnocení činnosti školy za uplynulý školní rok a uvádí i stěžejní záměry školy na další období.

Zákonně zástupce žáků škola informuje prostřednictvím žákovských knížek a třídních schůzek. Připomínky a náměty rodičů k práci školy jsou získávány především prostřednictvím schůzek zástupců Klubu rodičů a přátel školy s vedením školy, které se konají před třídními schůzkami.

Žáci školy se zúčastňují různých kulturních a sportovních akcí a soutěží. O svých aktivitách škola příležitostně informuje veřejnost v místním časopise.

Úroveň organizování školy byla hodnocena jako dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení školy se snaží uplatňovat demokratický styl řízení s důrazem na osobní odpovědnost každého jednotlivce. Obsahem komunikace při jednáních s učiteli nejsou příkazy, ale především informace a rady. Způsob vedení pracovníků pozitivně ovlivňuje vnitřní klima školy a vytváří dostatečný prostor pro uplatnění tvořivosti a iniciativy všech pracovníků. Rozvíjení profesionálního potenciálu učitelů napomáhá také účast na dalším vzdělávání pedagogických pracovníků. Vzdělávací akce si vybírají hlavně z nabídky Pedagogického centra Plzeň. Ředitelka školy se zúčastňuje funkčního školení ředitelů. Účast je často limitována finančními a organizačními (zajištění suplování) možnostmi školy. Některé vzdělávací akce si učitelé hradí sami.

V personální oblasti se vedení školy poměrně dobře daří zajišťovat odbornost výuky. Z celkového počtu vyučovacích hodin (530) je 76 % zajištěno učiteli s úplnou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Chybí odborně způsobilí učitelé především pro výuku všech výchov.

Začínajícím učitelům a učitelům s kratší dobou pedagogické praxe poskytují metodickou

pomoc určení učitelé a ředitelka školy.

Kvalita práce učitelů je odměňována v souladu s kritérii osobního hodnocení a přiznání mimořádných odměn. S kritérii byli všichni zaměstnanci seznámeni.

Sebehodnocení školy je provedeno ve výroční zprávě za školní rok 1998/1999.

Úroveň efektivnosti vedení a motivování pracovníků byla hodnocena jako dobrá.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní činnost ředitelky a jejího zástupce je plánovaná. Plán kontrol je rozpracován do měsíců se zaměřením na úroveň výchovně- vzdělávacího procesu, dodržování vnitřního řádu školy a na zajišťování provozu školy. U provedených kontrol byla zapsána pouze data jejich realizace bez uvedení závěrů a přijatých opatření k nápravě. Zápisy z hospitací jsou vedeny, jejich rozbor a závěry byly s vyučujícími projednány.

Vedení školy není v provádění kontrolní činnosti důsledné (např. zjištěné nedostatky v tematických plánech, které byly schválené ředitelkou), spoléhá v práci na osobní odpovědnost každého zaměstnance. Získané poznatky z kontrolní činnosti nejsou systematicky analyzovány, nejsou přijímána opatření k nápravě. Uplatňovaný systém kontrolní činnosti neumožňuje konfrontaci výchozích cílů a záměrů s dosaženými výsledky, nedává možnost jejich včasné korekce.

Kontrolní systém byl hodnocen jako ještě vyhovující.

Hodnocení kvality řízení

Úroveň řídicí práce ředitelky je ovlivněna jejím krátkým působením ve funkci.

Celkově kvalita řízení školy vykazovala citelně slabá místa.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Součástí školy je školní družina. Ve třech odděleních je zapsáno 75 žáků, kteří docházejí do družiny v různém časovém rozmezí. Dokumentace školní družiny dle § 9 odst. 1 vyhlášky č. 87/1992 Sb., o školních družinách a školních klubech je vedena na předepsaných tiskopisech a obsahuje požadované náležitosti.

Činnost školní družiny se řídí Vnitřním řádem školní družiny a ročním plánem, který je rozpracován do jednotlivých měsíců.

Určené prostory školní družiny jsou velmi malé a pro činnost školní družiny téměř nevyhovující.

V době konání inspekce byla činnost zaměřena na rekreační pobyt žáků venku. Aktivity školní družiny byly promyšlené, pestré, přinášely žákům radost a potřebný odpočinek.

Činnost školní družiny i přes omezené prostory byla velmi dobrá.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí Školského úřadu Plzeň - sever o zařazení do sítě škol s účinností od 1. 9. 1999 č. j. 851/99

- povinná dokumentace školy
- učební plán a učební osnovy vzdělávacího programu Základní škola čj. 16847/96-2
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998/1999
- podkladová inspekční dokumentace
- záznamy z hospitační činnosti vedení školy
- časově tematické plány hospitovaných předmětů
- písemnosti žáků
- koncepce školy
- organizační řád školy
- plán kontrol
- roční plán

ZÁVĚR

Z hlediska personálního zajištění výuky ve škole chybí odborně způsobilí učitelé zejména pro výuku výchov. Ve škole jsou účelně vybavené odborné učebny. Materiální zajištění většiny předmětů bylo velmi dobré. Pomůcky a didaktická technika byly učiteli ve výuce funkčně využívány. Estetické a podnětné prostředí školy a učeben tvoří příjemné zázemí pro práci žáků i učitelů. Hluk z frekventované silnice, která se nachází v bezprostřední blízkosti školy (budova II. stupně), psychicky zatěžuje žáky i učitele.

Bezprostřední příprava většiny učitelů na výuku byla kvalitní. Časově tematické plány byly v některých případech pouze formální.

Ve výuce převládaly klasické metody a formy práce. Organizace výuky většinou nevytvářela prostor pro rozvíjení komunikativních dovedností žáků. Cílená a promyšlená motivace byla zaznamenána pouze v části výuky. Vztahy mezi učiteli a žáky byly zpravidla korektní. Ojedinelé nedovedli učitelé navázat sociální kontakt se žáky.

V plánování výchovně-vzdělávacího procesu byly zjištěny nedostatky (neplnění učebního plánu a učebních osnov zvoleného vzdělávacího programu). Organizační uspořádání školy je funkční. Demokratický styl řízení vytváří prostor pro uplatnění tvořivosti a iniciativy všech pracovníků. Uplatňovaný systém kontrol neumožňuje konfrontaci výchozích cílů a záměrů s dosaženými výsledky.

Kvalita vzdělávání a řízení měla průměrnou úroveň.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu byly čerpány účelně ve prospěch výchovně-vzdělávací činnosti školy.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektori	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Darina Motlíková
Členové týmu	PaedDr. Věra Abelová
	Ing. Jan Aschenbrenner
	Mgr. Jarmila Mrázková
	Mgr. Lenka Rusnoková
	Mgr. Bohuslav Tichý

V Plzni dne 8. června 2000

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy:

Razítko

Ředitelka školy	Podpis
Mgr. Marcela Kourová

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Plzeň-sever	2000-6-23	043/40-00-5071
Zřizovatel MěÚ Třemošná	2000-6-23	043/41-00-5071

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
2000-6-23		Připomínky nebyly vzneseny